

Sygn. akt I C 2/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

29 sierpnia 2013 r.

Sąd Okręgowy we Wrocławiu I. Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący SSO Rafał Cieszyński

Protokolant Błażej Łój

po rozpoznaniu na rozprawie 22 sierpnia 2013 r. we Wrocławiu

sprawy z powództwa S. K., M. Ż., M. S., A. S. i W. K.

przeciwko Spółdzielni Mieszkaniowej (...) z siedzibą we W.

o uchylenie uchwał

I. uchyla uchwałę numer (...) Rady Nadzorczej Spółdzielni Mieszkaniowej (...)z siedzibą we W.podjętej 26 listopada 2009 r. w sprawie wykluczenia S. K.ze Spółdzielni;

II. uchyla uchwałę numer (...) Rady Nadzorczej Spółdzielni Mieszkaniowej (...)z siedzibą we W.podjętej 28 stycznia 2010 r. w sprawie wykluczenia M. Ż.ze Spółdzielni;

III. uchyla uchwałę numer (...) Rady Nadzorczej Spółdzielni Mieszkaniowej (...)z siedzibą we W.podjętej 28 stycznia 2010 r. w sprawie wykluczenia M. S.ze Spółdzielni;

IV. uchyla uchwałę numer (...) Rady Nadzorczej Spółdzielni Mieszkaniowej (...)z siedzibą we W.podjętej 25 lutego 2010 r. w sprawie wykluczenia A. S.ze Spółdzielni;

V. uchyla uchwałę numer (...) Rady Nadzorczej Spółdzielni Mieszkaniowej (...)z siedzibą we W.podjętej 25 lutego 2010 r. w sprawie wykluczenia W. K.ze Spółdzielni;

VI. zasądza od pozwanego na rzecz każdego z powodów kwotę po 200 zł tytułem kosztów procesu.

Sygn. akt I C 2/13

UZASADNIENIE

Powodowie S. K., M. Ż., M. S., A. S. i W. K. w pozwie skierowanym przeciwko Spółdzielni Mieszkaniowej (...) z siedzibą we W. wnieśli o uchylenie następujących uchwał Rady Nadzorczej Spółdzielni Mieszkaniowej (...) o wykluczeniu powodów z pozwanej Spółdzielni:

- numer (...) z 26 listopada 2009 roku, dotyczącej powoda S. K.;
- numer (...) z 28 stycznia 2010 roku, dotyczącej powoda M. Ż.;
- numer (...) z 28 stycznia 2010 roku, dotyczącej powódki M. S.;
- numer (...) z 25 lutego 2010 roku, dotyczącej powoda A. S.;

- numer (...) z 25 lutego 2010 roku, dotyczącej powoda W. K..

W uzasadnieniu pozwu powodowie wskazywali, że są mieszkańcami osiedla w zabudowie szeregowej przy ulicy (...) we W.. W ostatnich latach, w związku z zachodzącymi przekształceniami własnościowymi w spółdzielniach, pozwana Spółdzielnia przyjęła uchwałę, na podstawie której wprowadziła dodatkowe wymogi związane z przeniesieniem prawa własności budynków jednorodzinnych oraz prawa użytkowania wieczystego gruntu, polegające na obowiązku uiszczenia przez spółdzielców dodatkowych opłat, wynoszących średnio kwotę 50.000 zł na każdego członka spółdzielni. Nie zgadzając się ze stanowiskiem spółdzielni, powodowie zaskarżyli do Sądu uchwałę o warunkach ustanowienia odrębnej własności lokali wchodzących w skład zasobów spółdzielni, postępowanie to zakończyło się uchynieniem tejże uchwały.

Powodowie dalej wskazywali, że pomimo zapadnięcia korzystnego dla nich wyroku, pozwany nadal odmawiał ustanowienia odrębnej własności lokali i zawarcia z członkami spółdzielni umów przeniesienia prawa własności lokali i użytkowania wieczystego gruntu. Powyższe działania Spółdzielni były podstawą kolejnych powództw sformułowanych przez powodów przeciwko pozwanemu o nakazanie złożenia oświadczenia woli o przeniesieniu prawa użytkowania wieczystego gruntu i związanego z nim prawa własności budynku posadowionego na gruncie. Postępowania te, toczące się przed Sądem Okręgowym we Wrocławiu między innymi w sprawach I C 1233/09, I C 1163/08, I C 252/09, I C 1165/08, I C 1251/09, I C 1224/09, I C 1229/09 i I C 1361/09 zakończyły się prawomocnymi wyrokami, które w całości uwzględniały powództwa. We wszystkich wymienionych sprawach Sąd uznał, że pozwany nie może uzależniać przeniesienia własności domów jednorodzinnych w zabudowie szeregowej, stanowiących przedmiot praw spółdzielczych od uprzedniego wykupienia prawa użytkowania wieczystego działek, na których posadowione są domy. Powodowie podnosili, że fakt składania przez nich pozwów przeciwko Spółdzielni Mieszkaniowej (...) oraz skierowania zawiadomienia do prokuratury o podejrzeniu popełnienia przestępstwa przez osoby wchodzące w skład organów spółdzielni był podstawą podjęcia przez Radę Nadzorczą pozwanej Spółdzielni uchwał o wykluczeniu powodów ze spółdzielni. Ponadto, przeciwko powodom toczyła się przez Sąd Okręgowym we Wrocławiu sprawa z powództwa Spółdzielni Mieszkaniowej (...) o ochronę dóbr osobistych i zapłatę, oparta o te same zarzuty, które były podstawą podjęcia przedmiotowych uchwał o wykluczeniu. Wyrokiem Sądu Okręgowego we Wrocławiu z 10 czerwca 2010 roku powództwo zostało jednak oddalone w sprawie o sygn. I C 368/10.

Powodowie wskazywali, że z treści uzasadnienia zaskarżonych uchwał wynika, iż podstawą ich wykluczenia było naruszenie § 8 statutu Spółdzielni, który jako przyczyny wykluczenia wymienia między innymi: umyślne działanie na szkodę spółdzielni doprowadzające do strat majątkowych lub wbrew jej interesom oraz umyślne wprowadzenie spółdzielni w błąd w celu nabycia określonych uprawnień lub korzyści majątkowych na przykład poprzez zatajenie liczby osób faktycznie zamieszkałych w lokalu. W ocenie powodów, w kontekście powołanego zapisu statutu oraz art. 24 § 2 ustawy Prawo spółdzielcze nie można przyjąć, aby dalsze pozostawanie powodów w spółdzielni nie dało się pogodzić z postanowieniami statutu. W ocenie powodów nie zostały spełnione ustawowe, jak i statutowe przesłanki wyłączenia ich ze Spółdzielni Mieszkaniowej (...). Powodowie w szczególności zarzucali, że podstawą taką nie może być formułowana przez nich krytyka władz spółdzielni, albowiem prawo do krytyki przysługuje każdemu członkowi spółdzielni. Powodowie podkreślali, że w swoich działaniach kierowali się dobrem spółdzielni rozumianym jako dobro jej członków, dążąc do wyjaśnienia wątpliwości co do prawidłowości działania organów pozwanej Spółdzielni. Dalej podnosili, że Spółdzielnia nie wykazała, by miała ponieść jakiegokolwiek straty majątkowe w związku z kwestionowanymi zachowaniami powodów. W ocenie powodów nie ma również podstaw do stwierdzenia, że wprowadzili oni Spółdzielnię w błąd. Powodowie twierdzili jedynie, że określone uprawnienia (to jest prawo własności budynku i prawo użytkowania wieczystego gruntu) po prostu im się należą, jako wzajemne świadczenie pozwanego za wkład budowlany przez nich wniesiony, który w całości pokrył koszty budowy i nabycia gruntu. Powodowie zarzucali, że to pozwana Spółdzielnia, podejmując kwestionowane uchwały, a także występując przeciwko swoim członkom o ochronę dóbr osobistych i zapłatę zadośćuczynienia narusza zasady etyki spółdzielczej. Mając powyższe na uwadze powodowie wnosili o uchynienie uchwał o ich wykluczeniu.

W odpowiedzi na pozew pozwany wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie na jego rzecz kosztów procesu według norm przepisanych. Pozwany w pierwszej kolejności przyznał, że Rada Nadzorcza Spółdzielni Mieszkaniowej (...) we W. podjęła kwestionowane w pozwie uchwały o wykluczeniu powodów z grona członków spółdzielni. Uchwały te następnie zostały zaskarżone przez powodów w trybie postępowania wewnątrzspółdzielczego do Walnego Zgromadzenia Członków, które nie uwzględniło wniesionych przez powodów odwołań. W konsekwencji powyższego, powodowie wnieśli do Sądu Okręgowego we Wrocławiu pozew o uchylenie uchwał Walnego Zgromadzenia Członków Spółdzielni Mieszkaniowej (...) o numerach (...), (...), (...), (...)i (...) z 7, 8 i 9 czerwca 2010 roku w przedmiocie nieuwzględnienia odwołań od uchwał o wykluczeniu powodów oraz o uchylenie uchwał Rady Nadzorczej w przedmiocie wykluczenia. Prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego we Wrocławiu z 18 września 2012 roku w sprawie I C 848/10 stwierdzona została nieważność uchwał Walnego Zgromadzenia Członków Spółdzielni Mieszkaniowej (...) we W. o numerach (...), (...), (...), (...)i (...) z 07, 08 i 09 czerwca 2010 roku, a w pozostałym zakresie powództwo zostało oddalone. Sąd uznał bowiem, że uchwały Walnego Zgromadzenia nie uwzględniające odwołań powodów od uchwał Rady Nadzorczej zostały podjęte z naruszeniem art. 24 Prawa spółdzielczego (przyczyny formalne) i z tego powodu stwierdził uch nieważność. Pozwany podnosił, że z uwagi na powyższe rozstrzygnięcie Sądu, uchwały Rady Nadzorczej w przedmiocie wykluczenia powodów ze spółdzielni nadal są w mocy, a zatem aktualne pozostają również ich odwołania od tych decyzji, które będą przedmiotem obrad Walnego Zgromadzenia Członków Spółdzielni. Wobec powyższego, zdaniem pozwanego, niniejsze powództwo jest przedwczesne, albowiem w myśl art. 24 § 6 Prawa spółdzielczego członek może odwołać się do walnego zgromadzenia członków albo zaskarżyć uchwałę rady nadzorczej do sądu (alternatywa rozłączna). Niezależnie od powyższego pozwany zarzucał, że powodowie nie przedstawili żadnych dowodów na okoliczność braku podstaw do ich wykluczenia z grona członków spółdzielni.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny, istotny dla rozstrzygnięcia sprawy:

Powodowie S. K., W. K., M. S., A. S. i M. Ż. są członkami pozwanej Spółdzielni Mieszkaniowej (...) z siedzibą we W..

(okoliczność bezsporna)

Powodowie są mieszkańcami osiedla domów jednorodzinnych w zabudowie szeregowej, położonych przy ulicy (...) we W.. W 2001 roku powodowie zwrócili się do Spółdzielni Mieszkaniowej (...) z wnioskami o przekształcenie przysługujących im spółdzielczych własnościowych praw do domów jednorodzinnych w odrębną własność, poprzez przeniesienie prawa własności budynków oraz prawa użytkowania wieczystego gruntu, na którym budynki te zostały posadowione. W odpowiedzi na powyższe wnioski, pozwana Spółdzielnia uzależniała przeniesienie praw od zapłaty przez powodów równowartości przenoszonych na ich własność gruntów.

Wobec odmowy zawarcia z członkami spółdzielni umów przenoszących własność budynków i gruntów, powodowie wystąpili przeciwko Spółdzielni Mieszkaniowej (...) na drogę sądową, najpierw z powództwem o uchylenie uchwał regulujących warunki przekształcenia przysługujących im własnościowych praw do lokalu w odrębną własność, a następnie z powództwem o nakazanie pozwanemu złożenia oświadczenia woli o przeniesieniu na rzecz powodów prawa własności budynków wraz z prawem użytkowania wieczystego gruntu. Postępowania te zakończyły się wydaniem rozstrzygnięć uwzględniających żądania pozwu. Sądy uznały, iż pozwana Spółdzielnia nie była uprawniona do żądania zapłaty dodatkowych kosztów związanych z wykupem gruntów, na których posadowione były budynki mieszkalne powodów.

W związku z odmawianiem przez pozwaną Spółdzielnię zawarcia umów o przeniesienie prawa własności budynków oraz użytkowania wieczystego gruntów, powodowie złożyli do Prokuratury Rejonowej dla Wrocławia-Fabrycznej we W. zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa przez władze Spółdzielni Mieszkaniowej (...), polegającego między innymi na usiłowaniu wyłudzenia od członków Spółdzielni dodatkowych kwot pieniężnych tytułem wykupu prawa użytkowania wieczystego działek, na których położone są domy jednorodzinne w zabudowie szeregowej. Postępowanie to zostało umorzone.

Powodowie A. S., S. K. i W. K. skierowali następnie do Sądu Rejonowego dla Wrocławia-Fabrycznej subsidiary akt oskarżenia przeciwko Prezesowi Zarządu Spółdzielni Mieszkaniowej (...) J. K., któremu zarzucono usiłowanie popełnienia przestępstwa oszustwa. Po przeprowadzeniu postępowania, Sąd umorzył postępowanie, albowiem nie dopatrywał się w zachowaniu oskarżonego wyczerpania znamion przestępstwa oszustwa.

Powodowie kierowali pisma do Rzecznika Praw Obywatelskich, Ministra Infrastruktury, Krajowej Rady Spółdzielczej oraz Urzędu Miejskiego we W., zawierające prośbę o interwencję w związku z nieuzasadnioną odmową przez Spółdzielnię zawarcia z powodami umów dotyczących przekształcenia spółdzielczych praw własnościowych w prawo odrębnej własności.

W następstwie kierowanych przez powodów pism do Prokuratury, pozwana Spółdzielnia Mieszkaniowa (...) wytoczyła przeciwko powodom powództwo o ochronę dóbr osobistych. Powództwo to zostało oddalone prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego we Wrocławiu z 10 czerwca 2010 roku, wydanym w sprawie o sygnaturze akt I C 368/10.

(dowód: przesłuchanie powoda M. Ż. elektroniczny protokół rozprawy z 22 sierpnia 2013 roku od 00:12:18 do 00:45:15;

przesłuchanie powoda A. S. elektroniczny protokół rozprawy z 22 sierpnia 2013 roku od 00:46:50 do 01:07:20;

przesłuchanie powoda S. K. elektroniczny protokół rozprawy z 22 sierpnia 2013 roku od 01:08:06 do 01:19:20;

przesłuchanie powódki M. S. elektroniczny protokół rozprawy z 22 sierpnia 2013 roku od 01:20:30 do 01:40:45;

przesłuchanie w charakterze pozwanego J. K. elektroniczny protokół rozprawy z 22 sierpnia 2013 roku od 01:41:17 do 02:20)

Uchwałą Rady Nadzorczej numer (...) z 26 listopada 2009 roku powód S. K. został wykluczony z członkostwa w pozwanej Spółdzielni. W uzasadnieniu uchwały wskazano, że powód, poprzez złożenie doniesienia do prokuratury o popełnieniu przestępstwa przez Spółdzielnię i jej zarząd oraz doniesienia do Ministra Infrastruktury naruszył dobre imię Spółdzielni oraz jej organów samorządowych, czym pośrednio działał na szkodę Spółdzielni. Jako podstawę wykluczenia wskazano naruszenie zasad statutowych zawartych w § 7 ust. 1 pkt 2 i § 8 ust. 1 pkt 1 i 4 statutu Spółdzielni.

(dowód: uchwała Rady Nadzorczej numer (...) z 26 listopada 2009 roku – w aktach Sądu Okręgowego we Wrocławiu sygn. I C 848/10 k. 32;

protokół numer (...) posiedzenia Rady Nadzorczej Spółdzielni Mieszkaniowej (...) z 26 listopada 2009 roku – w aktach Sądu Okręgowego we Wrocławiu sygn. I C 848/10 k. 77- 81)

Uchwałami Rady Nadzorczej numer (...) oraz numer (...) podjętymi 28 stycznia 2010 roku powodowie M. Ż. i M. S. zostali wykluczeni z członkostwa w pozwanej Spółdzielni.

W uzasadnieniu powyższych uchwał wskazano, że powodowie M. Ż. i M. S. dopuszczając się pomówienia strony pozwanej podważyli jej dobre imię oraz wiarygodność, a także swoim działaniem świadomie i celowo wprowadzili w błąd organy ścigania, sądy i inne instytucje. Jako podstawę wykluczenia powoda naruszenie zasad statutowych, w tym § 7 ust. 1 pkt 2 i § 8 ust. 1 i 4 statutu Spółdzielni.

(dowód: uchwała Rady Nadzorczej numer (...) z 28 stycznia 2010 roku – w aktach Sądu Okręgowego we Wrocławiu sygn. I C 848/10 k. 34;

uchwała Rady Nadzorczej numer (...) z 28 stycznia 2010 roku – w aktach Sądu Okręgowego we Wrocławiu sygn. I C 848/10 k. 36;

protokół numer (...) posiedzenia Rady Nadzorczej Spółdzielni Mieszkaniowej (...) z 28 stycznia 2010 roku – w aktach Sądu Okręgowego we Wrocławiu sygn. I C 848/10 k. 148-153)

25 lutego 2010 roku Rada Nadzorcza podjęła uchwałę numer (...)dotyczącą wykluczenia powoda A. S.ze Spółdzielni oraz uchwałę numer (...) w przedmiocie wykluczenia powoda W. K.. W uzasadnieniu obu uchwał wskazano, że powodowie sporządzając doniesienie do prokuratury z 19 listopada 2007 roku naruszyli dobre imię organów Spółdzielni.

O terminach posiedzeń Rady Nadzorczej, na których podjęte zostały uchwały o wykluczeniu, powodowie zostali poinformowani.

(dowód: uchwała Rady Nadzorczej numer (...) z 25 lutego 2010 roku – w aktach Sądu Okręgowego we Wrocławiu sygn. I C 848/10 k. 38;

uchwała Rady Nadzorczej numer (...) z 25 lutego 2010 roku – w aktach Sądu Okręgowego we Wrocławiu sygn. I C 848/10 k. 40;

protokół numer (...) posiedzenia Rady Nadzorczej Spółdzielni Mieszkaniowej (...) z 25 lutego 2010 roku – w aktach Okręgowego we W. sygn. I C 848/10 k. 175-180)

Od uchwał Rady Nadzorczej w przedmiocie wykluczenia powodowie wnieśli odwołania do Walnego Zgromadzenia Członków Spółdzielni Mieszkaniowej (...)we W.. Po rozpoznaniu powyższych odwołań, uchwałami o numerach (...), (...), (...), (...)i (...)podjętymi 07, 08 i 09 czerwca 2010 roku Walne Zgromadzenie utrzymało w mocy decyzje Rady Nadzorczej o wykluczeniu powodów z członkostwa w pozwanej Spółdzielni. Uchwały Rady Nadzorczej dotyczące wykluczenia oraz uchwały Walnego Zgromadzenia odmawiające uwzględnienia odwołań od decyzji Rady Nadzorczej zostały następnie zaskarżone przez powodów do Sądu Okręgowego we Wrocławiu, który wyrokiem z 18 września 2012 roku, wydanym w sprawie o sygn. akt I C 848/10 stwierdził nieważność uchwał Walnego Zgromadzenia Spółdzielni Mieszkaniowej (...)we W.o numerach (...), (...), (...), (...)podjętych 07, 08 i 09 czerwca 2010 roku kończących postępowanie wewnątrzspółdzielcze dotyczące wykluczenia powodów ze Spółdzielni oraz oddalił powództwo o ustalenie nieistnienia uchwał Rady Nadzorczej o numerach (...), (...), (...), (...)i (...). Sąd Okręgowy ustalił, że zaskarżone przez powodów uchwały Walnego Zgromadzenia zapadły z naruszeniem art. 24 prawa spółdzielczego, albowiem powodowie nie zostali należycie zawiadomieni o wszystkich częściach Walnego Zgromadzenia, na których rozpatrywane były ich odwołania od uchwał w sprawie wykluczenia. Wskazane przez Sąd uchybienie formalne skutkowało stwierdzeniem nieważności uchwał Walnego Zgromadzenia, a zarazem było podstawą oddalenia powództwa o ustalenie nieważności, względnie uchylenie uchwał Rady Nadzorczej, jako przedwczesnego. Sąd Okręgowy wskazał bowiem, że wobec stwierdzenia nieważności uchwał Walnego Zgromadzenia, powodowie zachowują prawo do zaskarżenia uchwał Rady Nadzorczej dotyczących ich wykluczenia ze Spółdzielni.

(dowód: odwołanie z 02 stycznia 2010 roku – w aktach Okręgowego we W. w sprawie o sygn. I C 848/10 k. 22-23;

odwołanie z 21 kwietnia 2010 roku – w aktach Okręgowego we W. w sprawie o sygn. I C 848/10 k. 24-27;

wyrok Sądu Okręgowego we Wrocławiu z 18 września 2012 roku wraz z uzasadnieniem – w aktach sprawy I C 848/10 k. 863-876;

przesłuchanie powoda M. Ż. elektroniczny protokół rozprawy z 22 sierpnia 2013 roku od 00:12:18 do 00:45:15;

przesłuchanie powoda A. S. elektroniczny protokół rozprawy z 22 sierpnia 2013 roku od 00:46:50 do 01:07:20;

przesłuchanie powoda S. K. elektroniczny protokół rozprawy z 22 sierpnia 2013 roku od 01:08:06 do 01:19:20;

przesłuchanie powódki M. S. elektroniczny protokół rozprawy z 22 sierpnia 2013 roku od 01:20:30 do 01:40:45;

przesłuchanie w charakterze pozwanego J. K. elektroniczny protokół rozprawy z 22 sierpnia 2013 roku od 01:41:17 do 02:20).

Zgodnie z treścią § 8 ust. 1 statutu pozwanej Spółdzielni wykluczenie członka może nastąpić wyłącznie w przypadku: umyślnego działania na szkodę Spółdzielni doprowadzającego do strat majątkowych lub wbrew jej interesom, umyślnego naruszania zasad współżycia społecznego między innymi poprzez zachowania nie dające się pogodzić z dobrymi obyczajami, rażącego niedbalstwa, w szczególności uporczywego nierespektowania postanowień statutu i regulaminu porządku domowego i innych uchwał organów samorządowych, uporczywego uchylania się od wykonywania zobowiązań wobec Spółdzielni, w szczególności za zaleganie z opłatami na koszty gospodarki zasobami mieszkaniowymi, w tym remontów i modernizacji budynku (nieruchomości), w kwocie odpowiadającej sześciu miesięcznym opłatom za lokal, mimo wezwania do zapłaty, umyślnego wprowadzania Spółdzielni w błąd w celu nabycia określonych uprawnień lub korzyści majątkowych np. poprzez zatajanie liczby osób faktycznie zamieszkałych w lokalu.

(dowód: statut Spółdzielni Mieszkaniowej (...) we W.)

W tak ustalonym stanie faktycznym, Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie.

W przedmiotowej sprawie powodowie domagali się uchylenia uchwał Rady Nadzorczej Spółdzielni Mieszkaniowej (...)z siedzibą we W.numer (...)z 26 listopada 2009 roku, numer (...)z 28 stycznia 2010 roku, numer (...)z 28 stycznia 2012 roku, numer (...)z 25 lutego 2010 roku i numer (...) z 25 lutego 2012 roku w przedmiocie wykluczenia powodów z pozwanej Spółdzielni.

Procedura postępowania w przypadku wykluczenia lub wykreślenia członka spółdzielni uregulowana została w treści art. 24 ustawy z 16 września 1982 roku prawo spółdzielcze (Dz. U. z 1982 roku, nr 30, poz. 210 z późn. zm.). Art. 24 § 6 Prawa spółdzielczego przewiduje możliwość wniesienia odwołania od uchwały rady nadzorczej spółdzielni do walnego zgromadzenia lub zaskarżenia uchwały bezpośrednio do sądu.

Jak wynika z ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, powodowie odwołali się do Walnego Zgromadzenia od uchwał Rady Nadzorczej w przedmiocie ich wykluczenia. Na skutek wniesionych odwołań, Walne Zgromadzenie 07, 08 i 09 czerwca 2010 roku podjęło uchwały o numerach(...),(...),(...), (...)i (...) utrzymujące w mocy kwestionowane przez powodów uchwały Rady Nadzorczej. Wskazane wyżej uchwały Walnego Zgromadzenia były przedmiotem zaskarżenia do Sądu Okręgowego we Wrocławiu, który prawomocnym wyrokiem z 18 września 2012 roku, wydanym w sprawie o sygn. akt I C 848/10 stwierdził nieważność tych uchwał. Powodowie zyskali tym samym możliwość ponownego rozpoznania w postępowaniu wewnątrzspółdzielczym spornych uchwał Rady Nadzorczej dotyczących ich wykluczenia, a jednocześnie zachowali termin do wytoczenia powództwa o uchylenie tych uchwał przez Sąd.

W odpowiedzi na pozew pozwany w pierwszej kolejności zarzucał, iż wytoczone powództwo winno być oddalone z powodu jego przedwczesności. Pozwany wskazywał bowiem, że na etapie wnoszenia pozwu nie były jeszcze rozpoznane przez Walne Zgromadzenie członków Spółdzielni odwołania powodów od skarżonych uchwał.

W ocenie Sądu powyższy zarzut należało uznać za bezzasadny w świetle art. 32 ustawy prawo spółdzielcze. Zgodnie z tym przepisem, statut spółdzielni może stanowić, że w określonych w nim sprawach między członkiem a spółdzielnią, członkowi przysługuje prawo odwołania się od uchwały organu spółdzielni do innego wskazanego w statucie organu spółdzielni w postępowaniu wewnątrzspółdzielczym. W tym wypadku statut powinien określać zasady i tryb postępowania wewnątrzspółdzielczego, a w szczególności terminy wniesienia i rozpatrzenia odwołania. W sytuacji wniesienia przez członka spółdzielni odwołania w postępowaniu wewnątrzspółdzielczym bieg przedawnienia i terminów zawitych ulega zawieszeniu do dnia zakończenia tego postępowania, jednakże przez okres nie dłuższy niż rok od dnia, w którym organ odwoławczy powinien rozpatrzyć odwołanie. Stosownie do § 3 cytowanego przepisu

postanowienia statutu o postępowaniu wewnątrzspółdzielczym nie mogą ograniczać dochodzenia przez członków ich praw na drodze sądowej. W wypadku zaskarżenia przez członka uchwały w postępowaniu wewnątrzspółdzielczym i sądowym, postępowanie wewnątrzspółdzielcze ulega umorzeniu.

Mając na względzie treść przywołanej regulacji, należało przyjąć, iż obowiązuje zasada prymatu postępowania sądowego przed postępowaniem wewnątrzspółdzielczym, a tym samym prowadzone w stosunku do powodów postępowanie w przedmiocie odwołań od decyzji Rady Nadzorczej dotyczących wykluczenia, podlegało umorzeniu.

Przesądżając kwestie formalnoprawne, związane z samą możliwością dochodzenia przez powodów roszczeń o uchylenie uchwał Rady Nadzorczej o ich wykluczeniu, należy przejść do oceny merytorycznej tych uchwał, w kontekście wskazanych w nich podstaw wykluczenia.

Przepis art. 24 § 1 prawa spółdzielczego stanowi, że spółdzielnia może rozwiązać stosunek członkostwa tylko przez wykluczenie albo wykreślenie członka. Wykluczenie członka ze spółdzielni może nastąpić w wypadku, gdy z jego winy umyślnej lub z powodu rażącego niedbalstwa dalsze pozostawanie w spółdzielni nie da się pogodzić z postanowieniami statutu spółdzielni lub dobrymi obyczajami. Statut określa przyczyny wykluczenia (art. 24 § 2 powołanej ustawy). Zgodnie z treścią § 8 ust. 1 statutu pozwanej Spółdzielni wykluczenie członka może nastąpić wyłącznie w przypadku: umyślnego działania na szkodę Spółdzielni doprowadzającego do strat majątkowych lub wbrew jej interesom, umyślnego naruszania zasad współżycia społecznego poprzez m.in. zachowania nie dające się pogodzić z dobrymi obyczajami, rażącego niedbalstwa, w szczególności uporczywego nierespektowania postanowień statutu i regulaminu porządku domowego i innych uchwał organów samorządowych, uporczywego uchylania się od wykonywania zobowiązań wobec Spółdzielni, w szczególności za zaleganie z opłatami na koszty gospodarki zasobami mieszkaniowymi, w tym remontów i modernizacji budynku (nieruchomości), w kwocie odpowiadającej sześciu miesięcznym opłatom za lokal, mimo wezwania do zapłaty, umyślnego wprowadzania Spółdzielni w błąd w celu nabycia określonych uprawnień lub korzyści majątkowych na przykład poprzez zatajanie liczby osób faktycznie zamieszkających w lokalu.

Analizując treść kwestionowanych w pozwie uchwał w pierwszej kolejności należy stwierdzić, iż zasadniczymi podstawami wykluczenia powodów z grona członków Spółdzielni, był sformułowany w uchwałach zarzut dotyczący naruszenia dobrego imienia Spółdzielni i organów samorządowych, poprzez skierowanie przez powodów doniesienia do prokuratury o popełnieniu przestępstwa przez Spółdzielnię i jej zarząd, a także informowanie innych organów i instytucji (między innymi Ministra Infrastruktury, Rzecznika Praw Obywatelskich) o rzekomych nieprawidłowościach w działaniu organów Spółdzielni. W uchwałach dotyczących wykluczenia powoda M. Ż.(uchwała numer (...)) oraz M. S.(uchwała numer (...)) wskazano ponadto, że powodowie dopuszczając się pomówienia strony pozwanej podważyli jej dobre imię oraz wiarygodność, a także swoim działaniem świadomie i celowo wprowadzili w błąd organy ścigania, sądy i inne instytucje. Powodom zarzucano również, że rozpowszechniali informacje naruszające dobra osobiste Spółdzielni poprzez środki masowego przekazu.

Jak chodzi o tę ostatnią kwestię, zdaniem Sądu zgromadzony w sprawie materiał dowodowy nie potwierdził, by którykolwiek z powodów miał informować prasę, czy telewizję o rzekomych nieprawidłowościach w działaniu organów pozwanej Spółdzielni. W trakcie przesłuchania przed Sądem powodowie zaprzeczyli, by taka okoliczność miała miejsce, a zatem wobec braku jakichkolwiek innych dowodów wskazujących na powyższe, należało uznać iż zarzut naruszenia dobrego imienia Spółdzielni poprzez zawiadamianie środków masowego przekazu przez powodów, okazał się bezzasadny.

Odnosząc się do kwestii złożenia przez powodów zawiadomienia do prokuratury, zdaniem Sądu należało uznać, iż działanie to nie było ukierunkowane na naruszenie dobrego imienia pozwanej Spółdzielni oraz nie może być ono uznane za pomówienie, jak to wskazano w skarżonych uchwałach. W ocenie Sądu, zarówno zawiadomienie o przestępstwie, jak i wskazanie osoby podejrzanej, mieści się w granicach prawa, a mogłyby je przekraczać wyłącznie wówczas, gdyby takie zawiadomienie i wskazanie konkretnej osoby podejrzanej dokonane było z oczywiście złym zamiarem i pełną świadomością nieprawdy takiego twierdzenia. W orzecznictwie podkreśla się również, że samo

wniesienie prywatnego aktu oskarżenia z zasady nie będzie mogło być uznane za bezprawne naruszenie dóbr osobistych. Nie ma bowiem podstaw do przyjęcia, by osoba realizująca ustawowe uprawnienie do wniesienia prywatnego aktu oskarżenia, wykraczała ponad niezbędną potrzebę ochrony swoich praw (wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 04 grudnia 1998 roku, sygn. akt I ACa 1004/98, Apel.-W-wa 1999/3/28, wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z 18 kwietnia 2013 roku, sygn. akt I ACa 265/13, LEX numer 1314843).

Zdaniem Sądu, mając na względzie istniejący między stronami wieloletni konflikt, związany z utrudnianiem przez pozwanego procesu przekształcenia przysługujących powodom spółdzielczych praw do lokali w odrębną własność, należało uznać, iż wystąpienie przez powodów na drogę sądową przeciwko Spółdzielni z powództwami o nakazanie złożenia oświadczeń woli o przeniesieniu własności lokali, a także zawiadomienie prokuratury o podejrzeniu popełnienia przestępstwa przez organy Spółdzielni, stanowią dopuszczalne prawnie środki ochrony przysługujących im praw. Nie sposób przy tym uznać, by działania powodów nacechowane były złą wolą oraz miały na celu pokrzywdzenie pozwanej Spółdzielni i rozpowszechnienie informacji naruszających jej dobre imię. Jak wynika bowiem z przesłuchania powodów, pozwana Spółdzielnia przez wiele lat odmawiała uwzględnienia ich roszczeń o przeniesienie własności budynków i gruntu, co skutkowało podejmowaniem przez powodów różnego rodzaju działań, zmierzających do ochrony ich praw. W tym celu powodowie złożyli do prokuratury zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przez organy Spółdzielni przestępstwa wyłudzenia, czy też kierowali różnego rodzaju pisma do Rzecznika Praw Obywatelskich, Urzędu Miasta W., czy do Ministra Infrastruktury z prośbą o podjęcie stosownej interwencji w sporze ze Spółdzielnią. Zdaniem Sądu, jakkolwiek dobór zastosowanych przez powodów pozasądowych środków zmierzających do uzyskania ochrony prawnej, może budzić pewne wątpliwości, jednakże bardziej w sferze etycznej, niż celowości kierowanych skarg, w związku z powyższym uznać należy, że przedmiotowe działania nie miały charakteru bezprawnego, a tym samym nie mogą być uznane za formułowanie intencjonalnych pomówień pod adresem organów Spółdzielni, celem poniżenia ich w opinii publicznej. O bezprawności działania powodów w szczególności nie może przesądzać ostateczny wynik zainicjowanych przez nich postępowań karnych, to jest fakt, iż wszczęte na skutek zawiadomienia powodów dochodzenie, ostatecznie zostało umorzone. Skoro bowiem powodowie bezskutecznie dochodzili od Spółdzielni realizacji swoich uprawnień, mieli oni podstawy do formułowania podejrzeń, iż Spółdzielnia w sposób nieuprawniony próbuje zatrzymać należny im majątek.

Dodatkowo wypada zaznaczyć, że zasadność stanowiska powodów odnośnie żądania bezwarunkowego przeniesienia przez Spółdzielnię na ich rzecz prawa własności domów jednorodzinnych, zostało potwierdzone prawomocnymi wyrokami Sądu Okręgowego we Wrocławiu, nakazującymi Spółdzielni przeniesienie tych praw na powodów. Powodowie zatem, zawiadamiając różnego rodzaju organy i instytucje zmierzali do ochrony swoich praw, których zasadność została przesądzona wspomnianymi wyżej wyrokami.

W świetle powołanych okoliczności, zdaniem Sądu należało stwierdzić, iż kwestionowane działania powodów nie uprawniały do wykluczenia ich z grona członków pozwanej Spółdzielni. Podkreślić w tym miejscu należy, że wykluczenie ze spółdzielni może zostać dokonane jedynie w przypadku, gdy konkretne, zawinione zachowanie członka spółdzielni powoduje, że jego dalsze pozostawanie w Spółdzielni będzie nie do pogodzenia z postanowieniami statutu lub zasadami współżycia społecznego. Ocena, czy to zachowanie członka może stać się podstawą wykluczenia, podlega kontroli sądu. Rola sądu w tym postępowaniu polega nie na ocenie całokształtu zachowania się i działalności członka, lecz jedynie na zbadaniu, czy przyczyny podane w uchwale o wykreśleniu istniały i czy wykreślenie członka Spółdzielni z tych właśnie przyczyn nie naruszało przepisów prawa lub postanowień statutu (wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 07 października 2010 roku, sygn. akt I ACa 441/10, LEX nr 1120133).

Zdaniem Sądu, w realiach przedmiotowej sprawy należało uznać, iż sformułowane w treści skarżonych uchwał zarzuty wobec powodów, nie mogły stanowić podstawy do wykluczenia powodów z grona członków Spółdzielni. Działanie powodów, stanowiące realizację przysługujących im uprawnień oraz zmierzające do ochrony należnych im roszczeń, nie może być bowiem poczytywane jako naruszające dobre imię Spółdzielni oraz mające na celu świadome wprowadzenie w błąd organów ścigania, sądów i innych instytucji co do działalności pozwanej Spółdzielni. Dokonana w spornych uchwałach ocena postępowania powodów, przypisująca im intencjonalne działanie na szkodę Spółdzielni, zdaniem Sądu jest nieuprawniona, albowiem pomija ona istotę i skalę konfliktu jaki zaistniał między

stronami na tle wysuwanych przez powodów żądań o przeniesienie na ich rzecz własności lokali. Przyjmując zatem, iż działania powodów nie naruszały przepisów prawa, ani zasad współżycia społecznego, nie zaktualizowała się żadna ze statutowych podstaw wymienionych w § 8 statutu Spółdzielni, uzasadniających podjęcie spornych uchwał w przedmiocie wykluczenia powodów ze Spółdzielni.

Podkreślić zarazem wypada, że przewidziane w art. 24 prawa spółdzielczego oraz w przepisach statutu pozwanej Spółdzielni podstawy wykluczenia dotyczą oczywistych, poważnych naruszeń, polegających na umyślnym działaniu na szkodę spółdzielni doprowadzającym do strat majątkowych, działaniu wbrew jej interesom, czy też umyślnym naruszaniu zasad współżycia społecznego, uporczywym nierespektowaniu postanowień statutu i regulaminu porządku domowego. W przekonaniu Sądu, opisane w skarżonych uchwałach zachowania powodów nie mieszczą się w żadnej z wymienionych przesłanek, co winno skutkować uchYLENIEM przedmiotowych uchwał w całości.

Reasumując powyższe Sąd w punktach I.-V. sentencji wyroku uchylił uchwały Rady Nadzorczej Spółdzielni Mieszkaniowej (...) we W.o numerach (...) podjętą 26 listopada 2009 r. w sprawie wykluczenia S. K. ze Spółdzielni, numer (...) podjętą 28 stycznia 2010 r. w sprawie wykluczenia M. Ż. ze Spółdzielni, numer (...), podjętą 28 stycznia 2010 r. w sprawie wykluczenia M. S. ze Spółdzielni, numer (...) podjętą 25 lutego 2010 r. w sprawie wykluczenia A. S. ze Spółdzielni oraz uchwałę numer (...) podjętą 25 lutego 2010 r. w sprawie wykluczenia W. K. ze Spółdzielni.

Rozstrzygnięcie o kosztach oparto na treści art. 98 § 1 k.p.c., który ustanawia zasadę, że strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony. Z uwagi na to, iż powództwo w całości zostało uwzględnione Sąd w punkcie VI. sentencji wyroku zasądził na rzecz każdego z powodów kwotę po 200 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, obejmujących uiszczone przez powodów opłaty sądowe od każdego z żądań o uchylenie uchwały.

Mając na uwadze powyższe orzeczono jak w sentencji wyroku.

zarządzenie:

1. odnotować;
2. odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi pozwanego;
3. kalendarz 14 dni.

10 października 2013 r.